

MARIESTAD

PM

Riskbedömning transporter farligt gods

Detaljplan för Moviken 3:1 m.fl., Mariestads kommun

Sektor samhällsbyggnad
Planenheten
2018-11-06

Bakgrund

Kommunstyrelsens arbetsutskott i Mariestads kommun beslutade 2012-03-29 om uppdrag att ta fram förslag till detaljplan för fastigheten Moviken 3:1, Moviken, Mariestads kommun. Bakgrunden till beslutet är att den dåvarande fastighetsägaren inkommit med ansökan om planbesked enligt 5 kap. 2, 5 §§ PBL (2010:900).

Det aktuella området har i kommunens översiktsplanering (LIS-områden, tematiskt tillägg till översiktsplan antagen 2011-06-20, Kf § 85) pekats ut som område för landsbygdsutveckling i strandnära läge och utgör således ett s.k. LIS-område. I samband med framtagande av ny översiktsplan, Översiktsplan för Mariestads kommun 2030 har det tematiska tillägget arbetats in.

Syftet med detaljplanen för Moviken 3:1 m.fl. är att möjliggöra byggnation av nya fritidshus.

I samband med att en detaljplan upprättas ska de åtgärder planen innefattar riskbedömas, en av de identifierade riskerna i området är risken till olyckor med farligt godstransporter på väg 26 som ligger öster om planområdet.

Sammanfattning

Denna rapport beskriver risken till olyckor med farligt godstransporter på väg 26 och den planerade utvecklingen i Movikens fritidshusområde (Moviken 3:1 m.fl.)

Väg 26 ligger strax öster om planområdet är klassificerad som primär transportled för farligt gods.

Den samlade bedömning har lett till att inga särskilda riskreducerande åtgärder krävs för att människors säkerhet inte ska påverkas på ett oacceptabelt vis, förutsatt att tillkommande bebyggelse inte placeras närmare väg 26 än befintlig bebyggelse.

Farligt gods

Farligt gods är ett samlingsbegrepp för ämnen och föremål som har sådana farliga egenskaper att de kan orsaka skador på människor, hälsa eller egendom. Farligt gods klassificeras utifrån dess fysikaliska och kemiska egenskaper. Klasserna är:

Klass 1 – Explosiva ämnen och föremål

Klass 2 – Gaser

Klass 3 – Brandfarliga vätskor

Klass 4.1 – Brandfarliga fasta ämnen, självreaktiva ämnen och fasta okänsliggjorda explosivämnen

Klass 4.2 – Självantändande ämnen

Klass 4.3 - Ämnen som utvecklar brandfarlig gas vid kontakt med vatten

Klass 5.1 – Oxiderande ämnen

Klass 5.2 – Organiska peroxider

Klass 6.1 – Giftiga ämnen

Klass 6.2 – Smittförande ämnen

Klass 7 – Radioaktiva ämnen

Klass 8 – Frätande ämnen

Klass 9 – Övriga farliga ämnen och föremål

Inom gällande lagstiftning (lag 2006:263 om transport av farligt gods) för transport av farligt gods innefattar begreppet transport, den fysiska förflyttningen av gods med transportmedel. Dessutom innefattas lastning och lossning, förvaring och annan hantering som utgör ett led i förflyttningen.

Transport av farligt gods på väg är reglerad i ADR-S.

Konsekvenserna av en olycka med farligt gods

Nedan beskrivs allmänt de typer av farligt gods som transporteras i Sverige och potentiella följder av olyckor med farligt gods.

Klass 1 – Explosiva ämnen

En explosion av s.k. massexplosiva ämnen kan medföra att människor omkommer upp till 100 meter från explosionen och byggnader kan raseras på flera hundra meters avstånd. Övriga explosiva ämnen kan, i huvudsak genom raserade byggnader, ge effekter på några tiotal meters avstånd.

Klass 2 – Brännbara eller giftiga gaser

Utsläpp av brännbara gaser kan antändas snabbt och orsaka en s.k. jetflamma. Om gasen inte antänds direkt skapas först ett brännbart gasmoln som sedan kan antändas längre bort från olycksplatsen.

Giftiga gaser kan vid ett utsläpp driva iväg i vindriktningen och leda till att människor som vistas utomhus kan omkomma på flera hundra meters avstånd från olycksplatsen.

Klass 3 – Brandfarliga vätskor

Om en tank med mycket brandfarlig vätska (t.ex. bensin) skadas rinner vätskan ut och kan bilda en s.k. pölbrand. Eldningsolja är så svårantändlig att brandrisken är försumbar. Risken att omkomma är som regel liten på avstånd som överstiger några tiotal meter.

Klass 4 – Brandfarliga ämnen såsom t.ex. svavel, fosfor och karbid

Dessa ämnen är fasta och skadar endast i olycksplatsens direkta omgivning.

Klass 5 – Oxiderande ämnen

En olycka med oxiderande ämnen leder vanligtvis inte till några personskador. Om oxiderande ämnen blandas med brandfarliga vätskor såsom t.ex. olja eller bensin kan det uppstå explosionsrisk och effekterna kan vara lika kraftiga som för ämnen i klass 1.

Klass 6 – Giftiga ämnen

Giftiga (fasta) ämnen ger mestadels enbart effekter vid direktkontakt.

Klass 7 – Radioaktiva ämnen

Dessa ämnen transporteras normalt endast i små mängder på väg och risken att omkomma är därmed försumbar.

Klass 8 – Frätande ämnen såsom t.ex. saltsyra och svavelsyra

Risken för skador är normalt störst inom ca 20 meter eftersom skada uppstår vid direkt exponering.

Klass 9 – Övriga farliga ämnen och föremål

Klassen omfattar bl.a. miljöfarligt avfall och är inga ämnen som är brandfarliga eller explosiva.

Beskrivning av platsen och gällande förutsättningar

Planområdet omfattar fastigheten Moviken 3:1 och därtill de från stamfastigheten avstyckade fastigheterna Moviken 1:11, 1:14-1:17, 1:20, 1:22-1:24, 3:2-3:11 och 5:1. Planområdet omfattar ca 21,1 ha och utgörs av befintlig bostadsbebyggelse (i huvudsak fritidshus) med tomter, vägar, skogsmark, strandområden, öppet vatten, småbåtshamn, strandbad m.m. Planområdet gränsar i norr och söder till bostadsbebyggelse och skogsmark, i öster till enskild väg (gamla riksväg 64) och i väster till Vänern.

Väg 26 vilken är primär transportled för farligt gods ligger ca 55 meter öster om planområdet (mätt planområdesgräns till vägkant) och ca 85 från närmsta bostadsbebyggelse, Moviken 3:10 (mätt fasad till vägkant).

Planområdet är markerat med heldragen gul linje och angränsande vägar är angivna med vit text.

Mellan planområdet och väg 26 finns en ca 45 meter bred skogsridå samt en enskild väg (gamla riksväg 64). Den enskilda vägen förbinder planområdet med det allmänna vägnätet. Marken mellan planområdet och väg 26 sluttar svagt västerut.

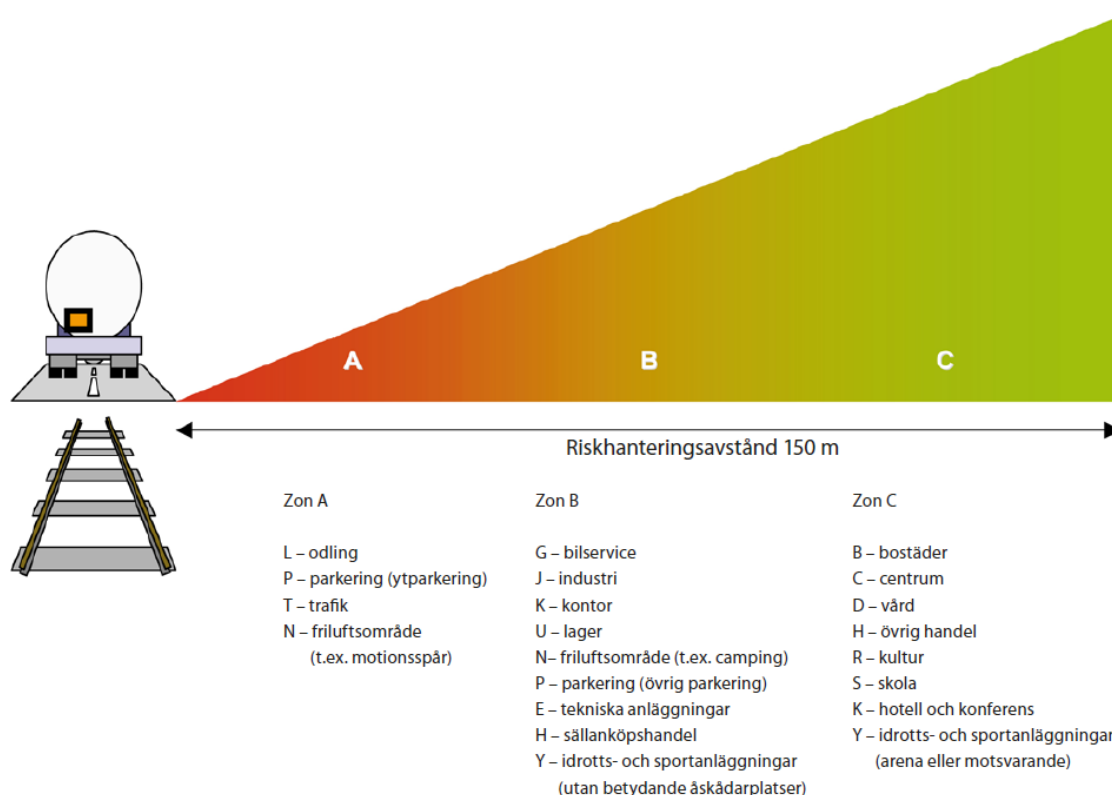

Skogsridå mellan väg 26 och planområdet och den enskilda vägen (gamla riksväg 64) till väster i bild, infart till planområdet från den enskilda vägen skymtas till vänster.

Väg 26 går mellan Halmstad och Mora via bl.a. Skövde, Mariestad och Kristinehamn och är en statlig väg. På vägen, utanför planområdet är årsdygnstrafiken 3 300 fordon/dygn (utdrag från NVDB 2018-05-04). Vägen har ett körfält i vardera riktningen och är hastighetsbegränsad till max 90 km/h. I anslutning till planområdet finns en trevägskorsning på väg 26 där påkörande fordon har väjningsplikt och vänstersvägande fordon

Väg 26 utanför planområdet sett norrut.

Illustrationen ovan visar zonindelning för riskhantering enligt Riskpolicy för markanvändning intill transportleder för farligt gods, framtagen av Länsstyrelserna i Skåne, Stockholms och Västra Götalands län. Zonerna representerar möjlig användning i förhållande till transportled för farligt gods. Zonerna har inga fasta gränser, utan det är riskbilden för det aktuella området som avgör lämplig markanvändning.

Markanvändning

Aktuellt planområde är sedan tidigare bebyggt med 20 fritidshus som har styckats från stamfastigheten, Moviken 3:1. På stamfastigheten finns två bostadshus, varav det äldsta är från 1900-talets början. Utbyggnaden av fritidshus startade under 1940-talet.

Området är sedan tidigare inte planlagt och syftet med detaljplan för Moviken 3:1 m.fl. är att möjliggöra nya fritidshus i området. I samband med planläggning av nya bostäder ska även befintlig bebyggelse detaljplaneläggas. Vid planläggningen av nya fritidshus finns flera förutsättningar som ska tas i beaktande i området, utöver risker till olyckor med farligt gods finns allmänna intressen i form av strandskydd, naturvärden m.m. samt enskilda intressen.

Analys och bedömning

Den planerade utvecklingen i området bedöms ej medföra några lokala transporter av farligt gods till planområdet. Några befintliga transporter av farligt gods till planområdet antas ej heller ske när planen tas fram. Detta eftersom området utgörs av bostadsbebyggelse (fritidshus) och det saknas verksamheter som antas ge upphov till farligt godstransporter såsom industrier och liknande.

På väg 26 som ligger ca 55 meter öster om förslaget planområde trafikerar ca 3 300 fordon per dygn (ÅDT). Antalet tunga fordon (lastbilar) är 700 vilket innebär att den tunga trafiken motsvarar ca 21 % av den totala trafiken. Med utgångspunkt att farligt godstransporter utgör 2,5 % (riksgenomsnitt) av den tunga trafiken följer att 18 (17,5) farligt godstransporter passerar planområdet på väg 26.

Med en prognostiserad ökning av motortrafik med 1 % per år och med samma antagande vad gäller transporter med farligt gods följer att år 2040 är årsdygntrafiken 3 800 fordon, den tunga trafiken har ökat till 798 och antalet farligt godstransporter som passerar planområdet är 20 (19,95). I sammanhanget bedöms ökningen ha marginell betydelse för risken till olyckor med farligt godstransporter i området.

Risken till en olycka med farligt gods utgörs av sannolikheten att en olycka med farligt gods inträffar och vad konsekvenserna av att en sådan olycka inträffar innebär.

Mot bakgrund av de relativt få farliga godstransporter som antagits ske på väg 26 och utifrån de förhållandena på platsen mellan vägen och planområdet såsom befintlig skogsridå och avstånd till befintlig och planerad bebyggelse bedöms inga särskilda riskåtgärder vidtas för att skydda människor för olyckor med farligt gods.